

Kmetijski inštitut Slovenije

ODPORNOST SIVE PLESNI (*Botrytis* *sp.*) PROTI FUNGICIDOM V SLOVENSКИH NASADIH JAGOD

Neja MAROLT, Metka ŽERJAV

14. slovensko posvetovanje o varstvu rastlin
Maribor, 6. marec 2019

Odpornost sive plesni (*Botrytis* sp.) proti fungicidom

- Direktiva 2009/128/ES zajema **načelo o Antirezistentni strategiji**, ki temelji na uporabi FFS z različnim spektrom delovanja in upoštevanju drugih vidikov IVR, ki vplivajo na zmanjšanje pojavnosti bolezni in se s tem tudi zmanjša tveganje za pojav odpornosti.
- *Botrytis cinerea*, *Botrytis pseudocinerea*, *Botrytis fragariae*
- Siva plesen je organizem, ki hitro razvije odpornost proti fungicidom.
- Po l. 2010 se zlasti v nasadih jagod povečuje delež sevov *Botrytis*, ki so hkrati odporni proti več aktivnim snovem (ciprodinil, fludioksonil, fenheksamid, boskalid, trifloksistrobin).

Odpornost sive plesni (*Botrytis* sp.) proti fungicidom

- Je posledica selekcijskega pritiska redkih a vedno navzočih mutantov glive, ki preživijo ob nanosu fungicida v nasadu in se nato širijo (proces poteče v nasadu, odporne seve pa lahko dobimo s sadikami ali iz bližnjih nasadov).
  - **Zmanjšana občutljivost ali toleranca:** manjši upad občutljivosti gliv, ki nima vpliva na praktično uporabo fungicida ali pa je ta majhen.
- Odpornost:** zmanjšanje občutljivosti posameznih sevov/izolatov gliv, ki v primeru, da se ti v populaciji patogena namnožijo, to bistveno vpliva na učinkovitost fungicida v praksi (Brent in Hollomon, 2007).
- **Kriterij za ugotavljanje odpornosti** je prvotna odpornost v populaciji glive (*baseline* EC₅₀) pred začetkom rabe določenega fungicida ali primerjava z najbolj občutljivimi izolati glive na nekem območju (Scalliet et al., 2017 in Weber et al., 2011).

Registrirani fungicidi za zatiranje sive plesni na jagodah

Pripravek	Aktivna snov	Skupina glede na način delovanja	Dovoljeno št. uporab	Tveganje za pojav odpornosti
Amylo-X, Serenade ASO	<i>Bacillus amyloliquefaciens</i>	-	do 6x	majhno
Prestop	<i>Gliocladium catenulatum</i>	-	do 3x	-
Prolectus	fenpirazamin	amino-piralizanoni	do 3x	majhno do srednje
Pyrus 400 SC, Scala	pirimetanil	anilino-primidini	do 2x	srednje
Signum	boskalid + piraklostrobin	SDHI (karboksamidi) + QOL (strobilurini)	do 2x	veliko + srednje do veliko
Switch 62,5 WG	ciprodinil + fludioksonil	anilino-primidini + fenilpiroli	do 2x	srednje + majhno do srednje
Teldor SC 500	fenheksamid	hidroksianilidi	do 3x	majhno do srednje

FRAC Code list © 2018

Materiali in metode

- **Vzorčenje:** na 8 lokacijah v maju in juniju 2018: 7 intenzivnih nasadov in 1 nasad z ekološko pridelavo, na vsaki lokaciji 5 podvorcev
- **V laboratoriju smo pripravili 40 izolatov v čisti kulturi** na gojišču z grahamom

Testiranje odpornosti:

- **ciprodinil in fludioksonil:** FRAC metoda za testiranje odpornosti izolatov *Botrytis cinerea* na mikrotitrskih ploščah (Sierotzki & Edel 2005, Scalliet et al. 2017)
- **fenheksamid:** merjenje dolžine hif pri kalitvi trosov glive na gojišču v petrijevkah (Weber & Hahn, 2011)

Ugotavljanje odpornosti proti ciprodinilu in fludioksonilu

- Priprava inokuloma: 1×10^6 konidijev/ml
- Gojenje glive na mikrotitrskih ploščicah (96 celic) v tekočem gojišču z želatino z dodatkom fungicidov (fludioksonil in ciprodinili PESTANAL®, Merck): 11 koncentraciji od $0,0005$ - 5 mgL^{-1} in v gojišču brez fungicidov
- Mikrotitrške ploščice: 4 ponovitve za vsako koncentracijo fungicida za posamezen izolat
- Inkubacija pri 20 °C v temi
- Meritev rasti po 72 urah

Ugotavljanje odpornosti proti ciprodinilu in fludioksonilu

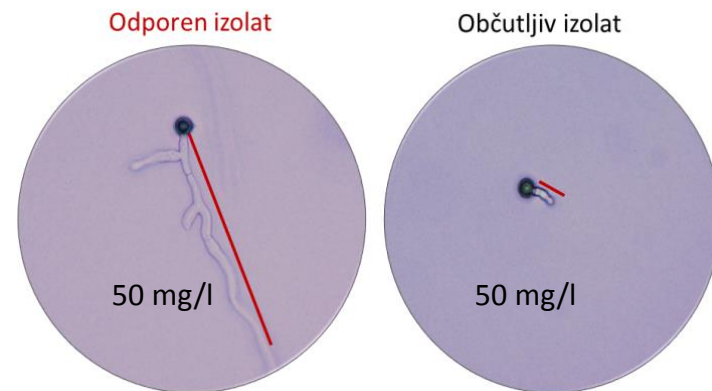
- **Fotospektrometer** – 492 nm
  1. **merjenje** takoj po dodajanju trosov fungicidu (0 ur)
  2. **merjenje** po 72 urah inkubacije
- Odčitek fotospektrometra je merilo intenzitete rasti v posamezni celici
- Izračunali smo inhibicijo rasti pri vsaki koncentraciji fungicida
- S probit analizo smo izračunali **EC₅₀** (koncentracijo pri kateri fungicid zavre rast glive za 50 % za vsak posamezen izolat)
- Kriterij za razvrščanje izolatov po Scalliet et al. (2017)
  - občutljivi** $EC_{50} < 0,1 \text{ mgL}^{-1}$
  - manj občutljivi (srednje odporni)** $EC_{50} > 0,1 \text{ mgL}^{-1}$ in $< 1 \text{ mgL}^{-1}$
  - odporni** $EC_{50} > 1 \text{ mgL}^{-1}$

Ugotavljanje odpornosti proti fenheksamidu

- **Priprava inokuluma: $1-5 \times 10^5$ konidijev/ml**
- Priprava petrijevka z **1 % MEA gojiščem** z dodatkom fungicida **Teldor®SC 500** (fenheksamid 42,74 %, Bayer) v diskriminatornih koncentracijah 1 in 50 mgL⁻¹
- 20 µl suspenzije trosov testiranega izolata smo razmazali po gojišču (2 ponovitvi z vsako koncentracijo fungicida)
- Merjenje dolžine kličnih hif po 12-14 urah na gojišču
- **Kriterij za razvrščanje izolatov** po Weber & Hahn (2011)
primerjava z rastjo na gojišču brez fungicida:

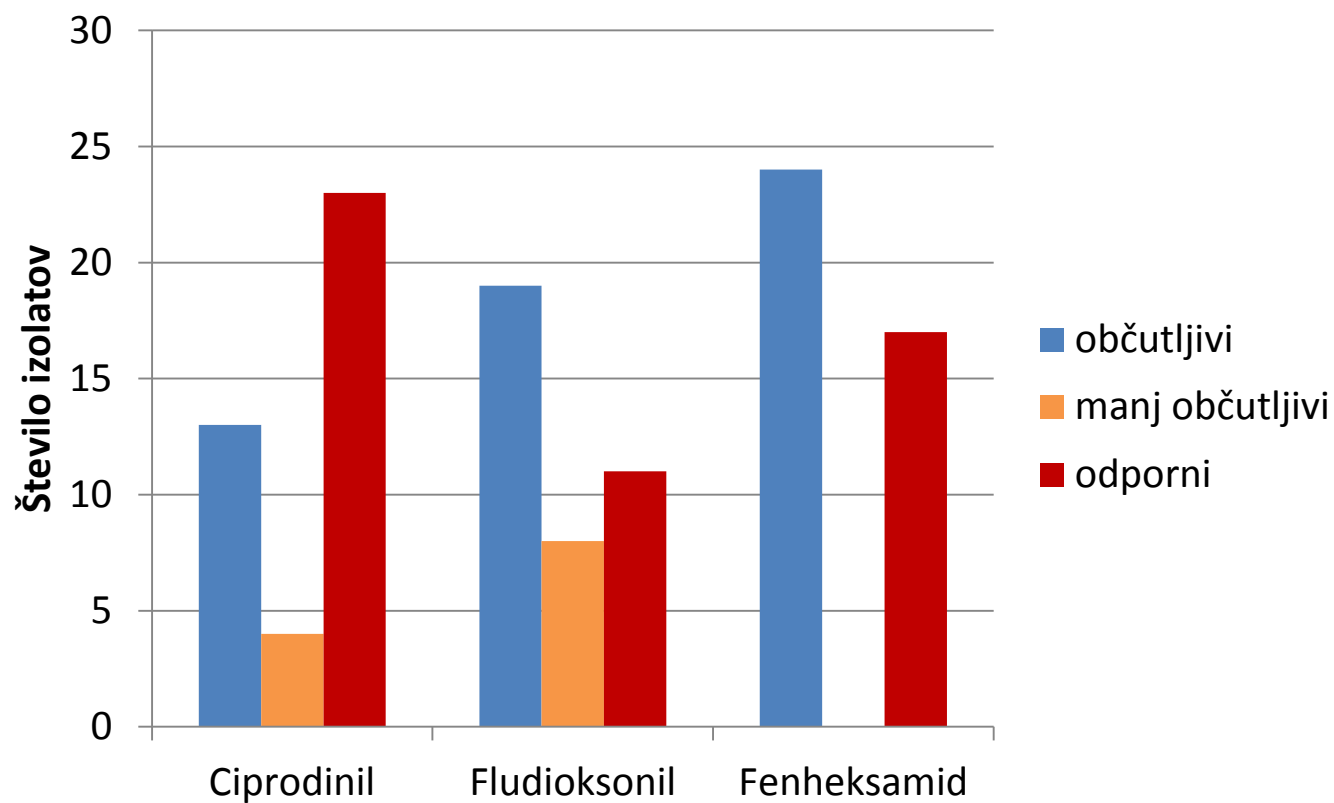
Odporen izolat pri 1 mgL⁻¹ neovirano raste,
pri 50 mgL⁻¹ pa neovirano raste ali je inhibicija
manjša od 50 %.

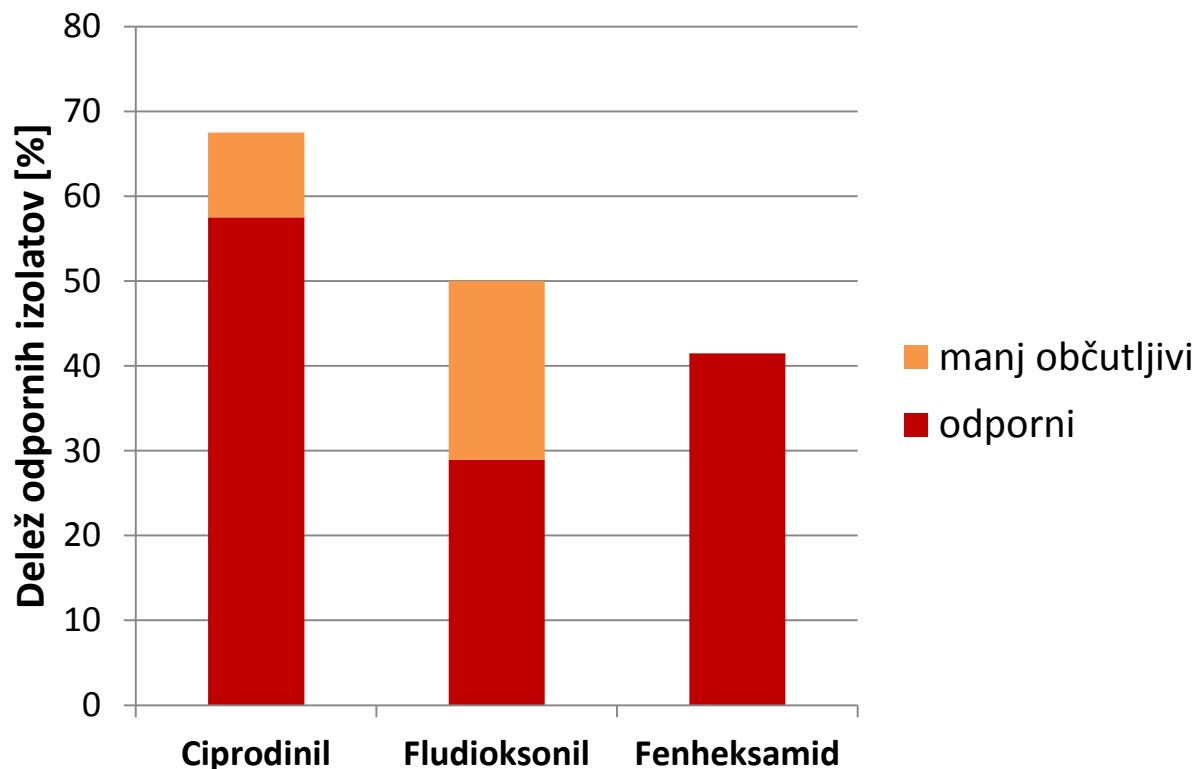
Rezultati

Število občutljivih, manj občutljivih in odpornih izolatov sive plesni proti ciprodinilu, fludioksonilu in fenheksamidu

Rezultati

Delež **manj občutljivih** in **odpornih** izolatov sive plesni v Sloveniji glede na aktivno snov

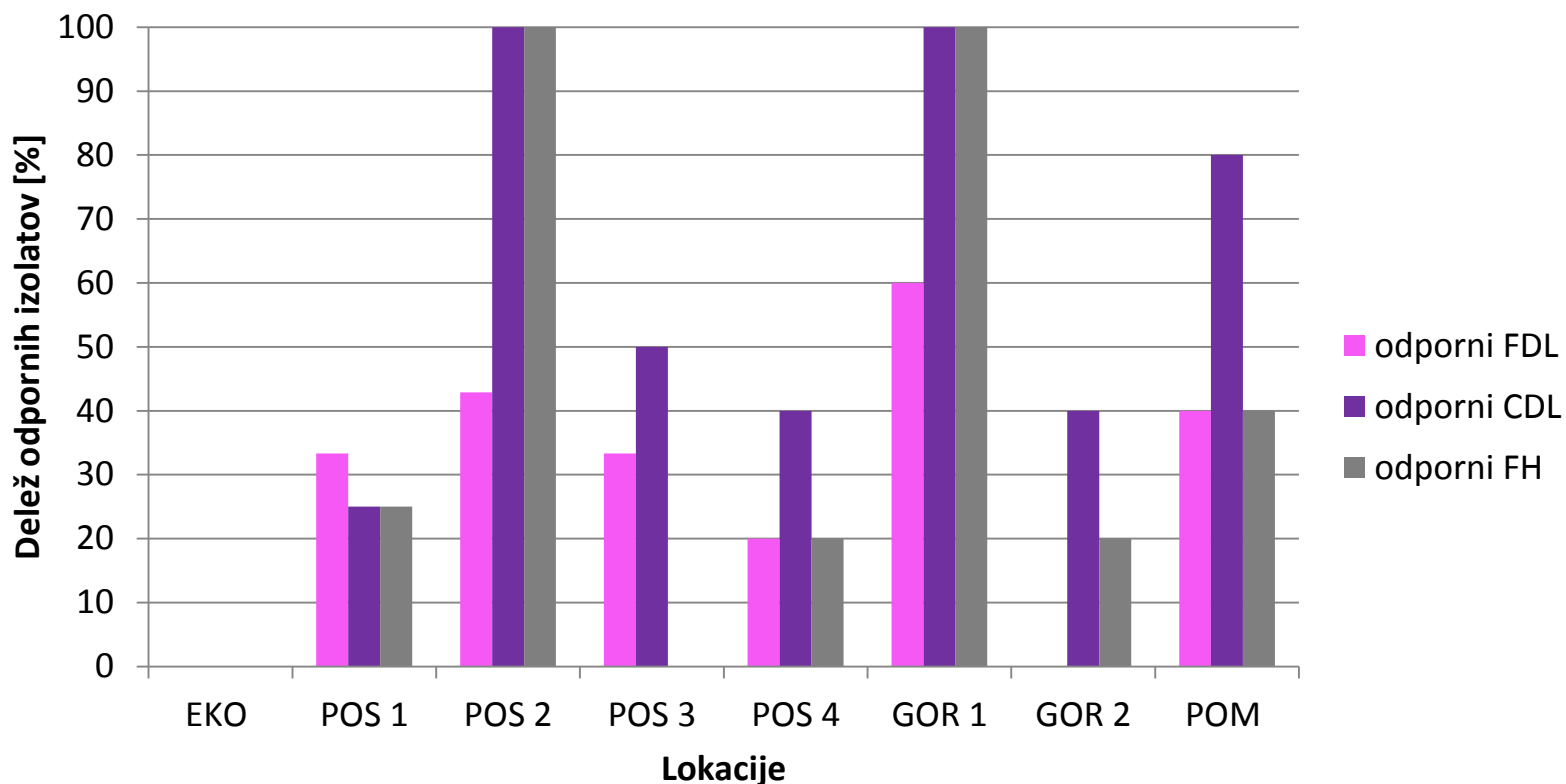
CIPRODINIL: 57,5 %
izolatov **odpornih**
10 % izolatov **manj občutljivih**

FLUDIOKSONIL: 28,9 %
odpornih

21,1 % **manj občutljivih**

FENHEKSAMID: 41,5 %
odpornih

Rezultati – delež odpornih izolatov proti vsem trem a.s. glede na lokacijo

Zgolj en nasad brez odpornih izolatov (z ekološko pridelavo) , v petih nasadih zaznana odpornost proti vsem trem aktivnimi snovem (Posavje, Gorenjska, Pomurje).

Sklepi

- Odpornost izolatov proti določeni aktivni snovi (**target site resistance**) pogosto vodi v odpornost proti drugim a.s. iz skupine z istim načinom delovanja ali/in iz iste kemijske skupine (**cross-resistance**) (Hahn, 2014).
- **57,7 %** izolatov sive plesni v slovenskih nasadih jagod odpornih proti **ciprodinilu** → sklepamo, da obstaja tudi odpornost proti pirimetanilu (ista kemijska skupina: anilino-pirimidini).
- **28,9 %** izolatov odpornih proti **fludioksonilu** in **41,5 %** proti **fenheksamidu**
- **1/3** izolatov odpornih proti **ciprodinilu, fludioksonilu in fenheksamidu**

Sklepamo, da imajo testirani izolati razvito multiplo odpornost - MDR (**multiple drug resistance**).

Sklepi

- V nasadu jagod z ekološko pridelavo ni bilo prisotnih odpornih izolatov proti nobeni izmed testirani aktivni snovi
- Pojav odpornih MDR izolatov pri intenzivnih pridelovalcih (POS 2, GOR 1 in POM) - zatiranje sive plesni vsaj petkrat letno

GOR 1 pri 50 ppm FH - odpornost

EKO pri 0,01 ppm FH - občutljivost

Kako lahko upočasnimo odpornost sive plesni na jagodah?

- Manj rabe fungicidov pomeni manj odpornosti in dolgoročno njihov boljši učinek
- Priporoča se predvsem škropljenje v času cvetenja, pozneje ne (zmerna raba največ 3-4x)
- Primer ustreznega škropilnega programa: v začetku cvetenja Signum, nato Switch in Teldor, možnosti registracije Luna Sensation (fluopiram + trifloksistrobin)
- Biotični pripravki Serenade, Amylo-X in Prestop za zmanjšanje potenciala
- Širjenje sive plesni lahko zmanjšujemo z:
  - ✓ Zračenjem (gostota sajenja)
  - ✓ Zmernim gnojenjem
  - ✓ Kapljičnim namakanjem
  - ✓ Higieno (odstranjevanjem okuženih plodov)

Reference

- Brent K., Hollomon D. W. 2007. Fungicide resistance in crop pathogens: How can it be managed? 2nd revised edition. FRAC, Croplife international: 56 str.
- Fernández-Ortuño D., Grabke A., Xingpeng L., Schnabel G. 2016. Independant emergence of resistance to seven chemical classes of fungicides in *Botrytis cinerea*. The American phytopathology society, *Phytopathology* 105(4): 424-432
- Grabke A., Fernández-Ortuño D., Schnabel G. 2013. Fenhexamid resistance in *Botrytis cinerea* from strawberry fields in the Carolinas is associated with four target gene mutations. The American phytopathology society, *Plant disease* 97(2): 271-276
- Grabke A. 2015. A *Botrytis cinerea* population from a single strawberry field in Germany has a complex fungicide resistance pattern. The American phytopathology society, *Plant disease* 99(8): 1078-1086
- Hahn M. 2014. The rising threat of fungicide resistance in plant pathogenic fungi: *Botrytis* as a case study. *Journal of chemical biology* 7: 133-141
- Leroch M., Plesken C., Weber R.W.S., Kauff F., Scalliet G., Hahn M. 2013. Gray mold population in German strawberry fields are resistant to multiple fungicides and dominated by a novel clade closely related to *Botrytis cinerea*. *Applied and environmental microbiology* 79(1): 159-167
- Pokorny A., Farrar J. J. 2016. Determination of fungicide resistance in *Botrytis cinerea* from strawberry in the Central coast region of California. The American phytopathology society, *Plant health progress* 17(1): 30-34
- Rupp S., Weber R.W.S., Rieger D., Detzel D., Hahn M., 2017. Spread of *Botrytis cinerea* strains with multiple fungicide resistance in German horticulture. *Journal frontiers in microbiology, Antimicrobials, resistance and chemotherapy* 7: 12 str.
- Rupp S., Plesken C., Rumsey S., Dowling M., Schnabel G., Weber R.W.S., Hahn M. 2017. *Botrytis fragariae*, a new species causing gray mold of strawberries, shows high frequencies of specific and efflux-based fungicide resistance. *Applied and environmental microbiology* 83(9): 16 str.
- Scalliet G., Edel D., Mosbach A., Oostendrop M., Camborde F., Sierotzki H. 2017. Learning from *Botrytis* monitoring after more than 20 years of Switch®. *Modern fungicides and atnifungal compounds, Vol. VIII*: 147-152
- Weber R.W.S. 2011. Resistance of *Botrytis cinerea* to multiple fungicides in Northern German small-fruit production. The American phytopathology society, *Plant disease* 95(10): 1263-1269
- Weber R.W.S., Hanh M. 2011. A rapid and simple method for determining fungicide resistance in *Botrytis*. *Journal of plant diseases and protection* 118 (1): 17-25